

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาสำคัญไม่น้อยกว่าปัญหาสังคมอื่น ๆ เพราะเป็นเรื่องความเดือดร้อนของประชาชนเกี่ยวกับโจรผู้ร้าย การประทุพติตึกกฎหมายและศีลธรรมและสิ่งอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็มีนโยบายที่จะลดอาชญากรรมมาโดยตลอด สนับสนุนทั้งค่านงบประมาณ เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่และอาวุธ ให้งบปราบปรามพิเศษ ฯลฯ แต่ผลที่ได้รับก็ยังไม่น่าพอใจ เพราะยังมีผู้ประกอบอาชญากรรมอยู่เสมอมีไค่ลดลงแต่ประการใด สมัยก่อน ๆ อาชญากรรมจะเกิดมากเฉพาะตามแหล่งสลัมของเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น การประกอบอาชญากรรมก็เป็นไปในรูปแบบธรรมดา ไม่มีแผนการสลับซับซ้อน ไม่โหดเหี้ยมรุนแรง ซึ่งผิดกับสมัยนี้ การประกอบอาชญากรรมไค่แผ่ขยายเข้าไปในทุกระดับสังคม อาวุธและเครื่องมือที่ใช้ประกอบอาชญากรรมก็ร้ายแรง ทั้งโหดเหี้ยมและทารุณกรรม อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่เฉพาะประเทศไทยเท่านั้นที่ประสบปัญหานี้ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกทั้งที่กำลังพัฒนาและพัฒนา ก็กำลังประสบปัญหาอาชญากรรมอย่างเดียวกันนี้เช่นกัน ความสูญเสียอันเกิดจากอาชญากรรมนั้นมีมูลค่ามหาศาล เพราะนอกจากความสูญเสียในการที่ทรัพย์สินถูกโจรกรรม บุคคลถูกทำร้ายบาดเจ็บ ถูกฆาตาย ซึ่งไม่อาจคำนวณเป็นเงินไค่ อันนับว่าเป็นการสูญเสียโดยตรงแล้ว การที่สังคมและรัฐต้องไค่กำลังคนและกำลังทรัพย์เป็นจำนวนมากในการต่อต้านอาชญากรรม คุ้มการมี ตำรวจ อัยการ ศาล และเรือนจำ ก็นับว่าเป็นการสูญเสียอันเกิดจากอาชญากรรมทางอ้อม ค่าเสียหายจากอาชญากรรม ในสหรัฐอเมริกา มีผู้คำนวณว่าประมาณ 50,000 ล้านบาท/ปี ในกรุงเทพฯ สำหรับปี พ.ศ. 2517

ประมาณ 167 ล้านบาทต่อปี¹ และนับวันจำนวนอาชญากรรมมีแนวโน้มที่จะทวีมากขึ้นเรื่อย ๆ ในบางประเทศสูงขึ้นจนน่าตกใจ เช่นในสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1958-1964 จำนวนอาชญากรรมสูงขึ้นถึงเกือบ 6 เท่าของการเพิ่มขึ้นของประชากร² สำหรับประเทศไทยจำนวนอาชญากรรมก็มีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน ทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด อย่างไรก็ตาม อาชญากรรมนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งทางสังคมที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีปัญหว่าทำอย่างไรจึงจะป้องกันอาชญากรรมให้เกิดขึ้นได้น้อยที่สุด ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่ยากยิ่งเพราะในปัจจุบันแม้ว่าความรู้ในศาสตร์แขนงอื่น ๆ จะเจริญก้าวหน้าไปมากแล้วก็ตาม แต่ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของอาชญากรรมในปัจจุบันก็ยังไม่ได้ก้าวหน้าไปมากนัก ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่คาดว่าจะได้ผลในการลดจำนวนหรือบรรเทาผลร้ายของอาชญากรรมให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากการศึกษาถึงสาเหตุเกี่ยวกับอาชญากรรมตั้งแต่สมัยแรกเริ่มซึ่งเป็นไปในด้านชีววิทยา จิตวิทยา จนถึงปัจจุบันจึงมาสนใจด้านสังคมวิทยาที่ยอมรับกันว่าสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุอันสำคัญของการเกิดอาชญากรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า สภาพแวดล้อมเช่นใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับอาชญากรรม และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ผลที่จะได้รับจากงานวิจัยนี้อาจเป็นแนวทางหรือมีประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่นำไปเป็นส่วนประกอบในการวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หรือผู้ที่สนใจนำไปวิเคราะห์วิจัยให้กว้างขวางต่อไป

¹ มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น, "เราจะลดอาชญากรรมได้อย่างไร," เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจ, 11 (กันยายน, 2518), 1.

² Walter A. Lunden, Crimes and Criminals (Iowa : The Iowa State University Press, Ames., 1967), p. 50.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของอำเภอกับอาชญากรรม โดยการศึกษาจะทำการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมที่สำคัญ 2 ชนิด คือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา กับอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีหัวข้อที่จะทำการศึกษาค้างนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมกับอาชญากรรม
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับอาชญากรรม
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพแวดล้อมทางการศึกษา กับอาชญากรรม และหาสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์อาชญากรรม

ตัวแปรของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะศึกษา
 - 1.1 ความหนาแน่นของประชากร
 - 1.2 อัตราการเพิ่มของประชากร
 - 1.3 การเพิ่มของประชากรโดยเฉลี่ย
 - 1.4 อัตราร้อยละของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - 1.5 อัตราร้อยละของเกษตรกร
 - 1.6 รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรต่อครอบครัว
2. สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งจะศึกษา
 - 2.1 อัตราร้อยละของนักเรียนที่สอบได้ชั้น ป.4 เรียนต่อชั้น ป.5
 - 2.2 อัตราร้อยละของโรงเรียนที่มีการสอนถึงชั้น ป.7

ตัวแปรตาม

1. อัตราการประกอบอาชญากรรมทั้งหมด
2. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
3. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ
4. อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
5. อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
6. อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดอื่น ๆ
7. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติอื่นและยาเสพติดให้โทษ
8. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืน
9. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติการพนัน
10. อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิด พระราชบัญญัติอื่น ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. มีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม กับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีสมมติฐานย่อยดังนี้
 - 1.1 มีความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ
 - 1.2 มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเพิ่มของประชากรกับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ
 - 1.3 มีความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มของประชากรโดยเฉลี่ยกับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ
 - 1.4 มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการย้ายละของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งกับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ
 - 1.5 มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการย้ายละของเกษตรกรกับอัตราการประกอบอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ

1.6 มีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรต่อครอบครัวกับ อัตราการประกอบอาชีพการเกษตรประเภทต่าง ๆ

2. มีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการศึกษากับอัตราการประกอบอาชีพการเกษตรประเภทต่าง ๆ กล่าวคือ ถ้าประชาชนในอำเภอได้รับการศึกษาสูง อัตราการประกอบอาชีพการเกษตรประเภทต่าง ๆ จะน้อย ซึ่งมีสมมุติฐานย่อยดังนี้

2.1 มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราร้อยละของนักเรียนที่สอบได้ชั้น ป.4 เรียนต่อชั้น ป.5 กับอัตราการประกอบอาชีพการเกษตรประเภทต่าง ๆ

2.2 มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราร้อยละของโรงเรียนที่มีการสอนถึงชั้น ป.7 กับอัตราการประกอบอาชีพการเกษตรประเภทต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ทำการศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ กับ อาชีพการเกษตรของอำเภอต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตของกองบังคับการตำรวจภูธร เขต 1 ซึ่งมี อาณาเขตรวม 9 จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง ซึ่งทั้ง 9 จังหวัดนี้ประกอบด้วยอำเภอ 64 อำเภอ และจำนวนสถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอ 64 แห่ง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. อำเภอที่อยู่ในเขตของกองบังคับการตำรวจภูธร เขต 1 มีสภาพเป็นปกติ ไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติวิสัย เช่น ความไม่สงบเรียบร้อย
2. ข้อมูลที่สำรวจในปีใด แสดงถึงเหตุการณ์ในปีนั้น แม้จะเก็บไว้ในช่วงเวลาต่างกัน
3. ข้อมูลที่คัดลอกมาเป็นข้อมูลที่ใช้ถือว่าได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพแวดล้อมของอำเภอ หมายถึงสภาพแวดล้อมของอำเภอ 2 ชนิด คือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึงสภาพแวดล้อม 6 ชนิด ดังต่อไปนี้

1. ความหนาแน่นของประชากร คือจำนวนประชากรต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่
2. อัตราการเพิ่มของประชากร³ คืออัตราส่วนของ $\frac{B-D+I-O}{P} \times 100$

B = จำนวนคนเกิดของอำเภอ

D = จำนวนคนตายของอำเภอ

I = จำนวนคนย้ายเข้าอำเภอ

O = จำนวนคนย้ายออกจากอำเภอ

P = จำนวนประชากรต้นปี

3. การเพิ่มของประชากรโดยเฉลี่ย คือการเพิ่มของประชากรแต่ละปี โดยเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 ถึงปี พ.ศ. 2518 รวม 5 ปี
4. อัตราร้อยละของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง คือจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่คิดเทียบจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 100 คน
5. อัตราร้อยละของเกษตรกร คือจำนวนเกษตรกรที่คิดเทียบจากประชากรจำนวน 100 คน
6. รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรต่อครอบครัว คือ รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรต่อครอบครัวในปี

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา หมายถึงสภาพแวดล้อม 2 ชนิดดังต่อไปนี้

1. อัตราร้อยละของนักเรียนที่สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ จำนวนนักเรียนที่เรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่คิดเทียบจากนักเรียนที่สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 100 คน
2. อัตราร้อยละของโรงเรียนที่มีการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 คือจำนวนโรงเรียนที่มีการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ที่คิดเทียบจากโรงเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 100 โรงเรียน

³นิพนธ์ เทพวัลย์, ประชากรศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทรวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 3.

อัตราการประกอบอาชญากรรม หมายถึงจำนวนการประกอบอาชญากรรมที่คิดเทียบจากผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,000 คน

อัตราการประกอบอาชญากรรมทั้งหมด หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมทั้งหมดที่เกิดจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและที่เกิดจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 1-12 (มาตรา 107-366) และที่เกิดจากการกระทำความผิดหมู่โทษ (มาตรา 367-398) ดูเพิ่มเติมภาคผนวก

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติปืน พ.ศ. 2472 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติปราบการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. 2481 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2456 และความผิดพระราชบัญญัติอื่น ๆ

อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 10 (มาตรา 288-308) ซึ่งประกอบด้วย ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนเจ็บป่วยหรือคนชรา

อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 12 (มาตรา 334-366) ซึ่งประกอบด้วย ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก ความผิดฐานรีดเอาทรัพย์ ความผิดฐานชิงทรัพย์ ความผิดฐานปล้นทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจร

ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ความผิดฐานบุกรุก

อัตราการประกอบอาชญากรรมลักษณะความผิดอื่น ๆ หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 1-9 และลักษณะ 11 (มาตรา 107-287 และมาตรา 309-333) รวมทั้งความผิดลหุโทษ (มาตรา 367-398) คู่มุเพิ่มเพิ่มภาคผนวก

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติดินและยาเสพติดให้โทษ หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัติดิน พ.ศ. 2472 และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2456

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืน หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติการพนัน หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2479

อัตราการประกอบอาชญากรรมความผิดพระราชบัญญัติอื่น ๆ หมายถึงอัตราการประกอบอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำความผิดพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติปราบการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันตราย พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. 2481 และพระราชบัญญัติอื่น ๆ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมและได้นำมาวิเคราะห์นั้น ยังเป็นจำนวนเพียงส่วนน้อย ยังมีตัวแปรสภาพแวดล้อมที่สำคัญอีกหลายตัวที่น่าจะเกี่ยวข้อง หรือมีความสัมพันธ์กับอาชญากรรม ซึ่งผู้วิจัยอยากทำการศึกษา เช่น อายุ อาชีพ การว่างงาน ครอบครัว และระดับการศึกษา โดยเฉพาะ เป็นต้น แต่เนื่องจากสุจริตที่ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเหล่านี้มาได้

ผู้วิจัยจึงไม่สามารถทำการวิเคราะห์ได้ ซึ่งเป็นความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยนี้